No : 2022-63

Tarih : 7 Eylül 2022

Konu : Ar-Ge Yönetmeliğinde Önemli Değişiklikler Var

Ar-Ge Yönetmeliğinde 25 Ağustos 2022 tarihinde önemli değişiklikler yapıldı.

Vergi teşviklerinde en yakından takip ettiğimiz alanlardan biri Ar-Ge'ye yönelik verilen teşvikler. Farklı kanunlar ve ikincil düzenlemelerle yönlendirilen bu alanda en önemli alt düzenleme ise Ar-Ge ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine Yönelik Uygulama ve Denetim Yönetmeliği.

Son iki yılda yapılan esaslı kanuni düzenlemeler böylece Yönetmelikte de yerini bulmuş oldu.

En son Şubat 2022'de Teknopark Yönetmeliğinde yapılan düzenlemeler sonrasında ilgiyle beklenen bu Yönetmelik gecikmiş olsa da tüm paydaşlar için önemli sonuçlar doğuruyor.

Şimdi ayrıntılara bakalım.

Konunun Geçmişi

7263 Sayılı Kanun ile Ar-Ge ve Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunlarında önemli değişiklikler yapılmıştı. Söz konusu Kanun 3 Şubat 2021 tarihinde yayımlanmış ve yürürlüğe girmişti.

İlk olarak Teknopark Yönetmelik değişikliği Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 10 Şubat 2022 tarihinde yapılmıştı. Konunun tüm safahatını, Kanun ile yapılan değişiklikleri, gerekçesini, Bakanlığa bırakılan yetkileri, 2021 ve 2022 gelir ve kurumlar vergisi beyannamesini etkileyen konuları sizler için geniş bir şekilde özetlemiştik.

Türkiye'de 5746 sayılı Kanun ve 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu ile Ar-Ge, Yenilikçilik ve Teknoloji Üretimi konusunda esaslı teşvikler verilmiştir.

5746 sayılı Ar-Ge ve 4691 sayılı Teknopark Kanunları ve ikincil düzenlemeleri son 20 yılda ülkemizde yapılan Ar-Ge, tasarım, yenilikçilik ve teknoloji yatırımlarında itici güç olmuştur.

Yönetmelik Neden Gecikti?

7263 sayılı Kanun 3 Şubat 2021 tarihinde yayımlanmasına rağmen konuyla ilgili Teknokent Yönetmeliği ancak 10 Şubat 2022 tarihinde yayımlanabilmişti. Uzun zamandır merakla beklenen Ar-Ge Yönetmeliği ise ancak 25 Ağustos 2022 tarihinde yayımlanabildi.

Yönetmeliğin bu denli geç çıkması ve Hazine ve Maliye Bakanlığı'nca yapılan benzeri düzenlemelerde olduğu gibi *Taslak* olarak kamuoyu ile paylaşılmadan doğrudan yayımlanmasını ilgili paydaşlar olarak doğru bulmuyoruz. Üstelik Cumhurbaşkanlığı tarafından yayımlanan "Düzenleyici Etki Analizi" ve "Mevzuat Yayımlanmasının Usul ve Esasları" noktasında da yayımlanması ve izah edilmesi gereken noktalar olduğu görülmektedir.

Yönetmelik Değişiklikleri

Bu girizgahtan sonra kısa kısa neler değiştiğine bakalım.

- **%2 Zorunlu Ar-Ge Fonu Uygulaması:** Teknokent kazanç istisnasında olduğu gibi Ar-Ge ve tasarım indirim rakamı üzerinden yıl sonuna kadar yapılması gereken yatırım zorunluluğu uygulaması bu yıl başlamıştır.
- **İlaç Sektöründe Ar-Ge Faaliyetlerinin Kapsamı:** Dünyanın en büyük Ar-Ge harcamalarını yapan ilaç sektörünü etkileyen önemli bir değişiklik yapıldı. Önceden ilaç üretim izni öncesinde ~~en az iki aşaması yurt içinde gerçekleştirilmeyen~~ klinik çalışmalar ile üretim izni sonrasında gerçekleştirilen klinik çalışmalar Ar-Ge kapsamında değerlendirilmezken, yapılan değişiklikle, üstü çizili ifade yerine "*Faz-1 ya da Faz-2 çalışmalarından en az biri yurt içinde gerçekleştirilmeksizin yapılan Faz-3*" ifadesi eklenmiştir.
- **Kamu Personeli Tanımı:** Yönetmelikte bazı tanımlarla beraber "kamu personeli" tanımı da değiştirilmiş olup, Kanun'da öngörülmemiş olan "~~sermayesinin yarısından fazlası kamuya ait kuruluşlarda çalışan…~~" ifadesi yönetmelikten çıkartılmıştır. Sonuç olarak bu kapsama giren yerlerde bu alanda çalışan personelin de teşviklerden faydalanma imkânı getirilmiş oldu.
- **Denetim Süresi ve Yöntemi:** 2 yılda bir yapılması gereken Ar-Ge ve Tasarım merkezi denetim zorunluluğu 3 yıla çıkarılmıştır. Ayrıca, projelerin denetimini Bakanlık tarafından belirlenen en az bir yıllık Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici Şirketleri de yapabilecektir.
- **Haftalık Çalışma Süresi:** Çalışanlara yönelik teşviklerde dikkate alınan "~~haftalık kırk beş saat~~" ifadesi yürürlükten kaldırılmış olup, bunun yerine "işyerinin haftalık çalışma saatinin tamamı" ifadesi eklenmiştir. Bu sayede farklı çalışma sürelerine sahip olan firmalar açısından uygulama zorluğu giderilmiş oldu.
- **2 Yıl Asgari Ücret Maaş Desteği:** Temel bilimler desteği olarak 2 yıl maaş desteği öngörülen programların kapsamı artırılacaktır. Bakanlık bu programların hangileri olduğunu belirleyecektir.
- **Haftalık 8 Saat Mentorluk da Teşvikli Süreye Dahil:** Yapılan değişiklikle, Ar-Ge veya tasarım merkezlerinde doktora mezunu personelin üniversitelerde Ar-Ge ve yenilik alanında ders vermesi ve bu dersin içeriğinin Ar-Ge, yenilik, teknoloji, inovasyon, girişimcilik gibi hususlarla ilgili olduğunun üniversiteler tarafından tevsik edilmesi ve ilgili Ar-Ge veya tasarım merkezi yönetimi tarafından onaylanarak Bakanlığa bildirilmesi veya Ar-Ge ve tasarım personelinin, 4691 sayılı Kanun kapsamında kurulan teknoloji geliştirme bölgelerinde bulunan girişimcilere mentorluk yapması ve bu mentorluk faaliyetinin, teknoloji geliştirme bölgesi yönetici şirketi tarafından tevsik edilmesi ve ilgili Ar-Ge veya tasarım merkezi

yönetimi tarafından onaylanarak Bakanlığa bildirilmesi durumunda, mentorluk faaliyeti ve ders saatine karşılık gelen sürelerin toplamda **haftalık 8 saati aşmamak şartıyla**, bu çalışmaları gelir vergisi stopajı teşviki kapsamında değerlendirilir.

- **Dışarıda Geçirilen Süreler için Çalışma Süresi ve Bakanlık Onayı:** Ar-Ge veya tasarım merkezlerinde ~~en az bir yıl süreyle~~ çalışan Ar-Ge veya tasarım personelinin yüksek lisans yapanlar için bir buçuk yılı, doktora yapanlar için iki yılı geçmemek üzere ve ~~Bakanlığın onayının alınması şartıyla~~ merkez dışında geçirdiği sürelere ilişkin ücretlerin teşvik kapsamında değerlendirilmesi mümkündür. Yapılan değişiklikle üzeri çizilen en az bir yıl çalışma ve Bakanlık onay şartı kaldırılmış Bakanlığa bildirim yeterli görülmüştür.
- **Rekabet Öncesi İş Birliği Projeleri:** Rekabet öncesi iş birliği projeleri için öngörülen destek süresi 36 aydan 48 aya çıkartılmıştır. Proje süresi veya teknolojik kazanım açısından ihtiyaç duyulması halinde, projeler, fazlar veya ilişkili alt projeler halinde desteklenebilir. Bu durumda, proje fazlarının ve alt projelerinin planlandığı bir proje yol haritası ile en az bir faz veya alt proje için detaylı proje planı başvuru aşamasında Bakanlığa sunulur. Proje yol haritası kapsamındaki diğer proje fazları veya alt projeler için detaylı proje planları ise, proje yol haritasında öngörülen takvimde Bakanlığa sunulur. Sunulan proje fazları veya alt projeler için, bu madde kapsamındaki başvuru inceleme ve değerlendirme süreci işletilir.

Ülkemizde Ar-Ge teşvikleri alanında kısa bir okuma listesi olarak şunlara da göz atabilirsiniz.

- "Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi"nde öngörülen düzenlemeleri ve bu düzenlemelere ilişkin ayrıntılı açıklamaların yer aldığı 229 sayılı TBMM Sanayi Komisyonu Raporu ile ilgili ayrıntıları, 2020-114 ve 2020-121 sayılı bültenlerimizde,
- Ar-Ge ve Tasarım Merkezi olmanın avantajlarından, Türkiye'deki Ar-Ge faaliyetlerine ilişkin yakınlarda yayımlanan istatistiklere; Dünyada yapılan Ar-Ge faaliyetleri ve milli gelirden aldığı paydan, Türkiye'nin Ar-Ge bakımından dünya genelindeki sıralamasına kadar pek çok konuyu 2020-126 sayılı bültenlerimizde sizlere aktarmıştık.
- Ayrıca genel anlamda Ar-Ge ve inovasyon analizi ve ülkelerin neyi iyi yaptığını linkteki yazımızda bulabilirsiniz.
- En son 2021-10 numaralı bültenimizde de 03.02.2021 tarihli ve 31384 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren "**7263 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun**'u sizler için özetlemiştik.

Ar-Ge teşvikleri konusuyla ilgili her türlü sorunuz için danışmanlarımızla iletişime geçebilirsiniz.

Saygılarımızla,

Tax & International Advisory | Tax & Inovation